

החלטת סגן הממונה על המשמעת – הכרעת דין

1. הנקבלת היא תלמידת שנה ב' בתוכנית הכללית לתואר ראשון בסייעוד. במסגרת לימודיה בקורס "מיומנויות תמיכה ייעוץ והדרכה" היה עליה להגיש עבודה מסכמת. על פי כתב הקובלנה, מבדיקת העבודה עלה כי הנקבלת העתיקה חלקים ממנה מעבודה שהגישה תלמידה אחרת. בכך, לפי כתב הקובלנה, עברה הנקבלת עבירות של הפרת הוראות בעבודה והונאה בעבודה (סעיפים 29.3 ו- 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח) (להלן: התקנון)).
2. בדיון ההקראה שנערך בפניי (ביום 16.9.2020, באופן מקוון) הודתה הנקבלת בעבירת הפרת ההוראות אך כפרה בעבירת ההונאה. בדיון ההוכחות שנערך בפניי (ביום 4.11.2020) ביחס לעבירת ההונאה התברר כי העובדות העיקריות בתיק אינן שנויות במחלוקת. אין מחלוקת כי חלקים מעבודתה של הנקבלת נלקחו מעבודה של תלמידה אחרת (שהוגשה מספר חודשים לפני כן). לא זו אף זו, עמוד השער של העבודה – לרבות שם המגישה, מספר הזהות והתאריך – זהה לזה של התלמידה האחרת. אין מחלוקת אף לגבי מהות השימוש בעבודת התלמידה האחרת. לא מדובר בעבודת גמר שאופייה אקדמי-מחקרי, אלא בעבודה שעיקרה דיווח על ההתנסות הפרקטית בקורס. בענייננו, הצדדים מסכימים שההתנסות הפרקטית של הנקבלת הייתה עצמאית – כלומר, המטופל אותו ליוותה הנקבלת, ועליו מבוססת העבודה, אינו אותו מטופל (ובעצם, מטופלת) של התלמידה האחרת. אין מחלוקת, אם כן, שהעבודה אותה הגישה הנקבלת נכתבה על סמך העבודה העצמאית שלה במהלך הקורס.
3. הצדדים לא הגיעו להסכמה, עם זאת, לעניין עבירת ההונאה, כלומר, האם העובדות מראות על כוונת הונאה מצד הנקבלת. הנקבלת טענה שלא הייתה כוונה להונות. נטען שהשימוש בעבודת חברתה היה כדי להבין טוב יותר את מסגרת העבודה (בדומה להיעזרות בבנק עבודות או בדוחות מעבדה משנים קודמות); בעוד שהתוכן שנוצק לאותה מסגרת היה עצמאי והתבסס על טיפול בחולה אחר. בתמצית, הנקבלת, כך נטען, נטלה את הפורמט מעבודת חברתה ו"הלבישה" עליו את החולה בו טיפלה. בעוד שהנקבלת הודתה בהפרת הוראות, לטענתה עשתה כן בשל הנסיבות שסבבו את הגשת העבודה – בשל מגיפת הקורונה הבחינה בקורס בוטלה ומשקל העבודה הועלה מ-30% ל-100% בהתראה של שבועיים; היא נאלצה להגיש העבודה בלחץ זמן ואכן איחרה בהגשתה; ונקלעה לנסיבות משפחתיות ואישיות קשות באותה תקופה. נתונים אלו לא נסתרו על ידי הקובלת. הם משליכים, כך נטען, על המקרה בכללותו ומהווים אינדיקציה להיעדר כוונה להונות. הקובלת הכירה בנסיבות אלו, וציינה את התרשמותה החיובית מהנקבלת וכישוריה לסיים את התואר בהצלחה. עם זאת, על אף שהקובלת סברה כי אמנם מדובר במקרה "גבולי" ביחס לעבירת ההונאה, קיים קושי רב, לדעתה, בעצם השימוש בעבודתו של תלמיד אחר.
4. החלטתי לזכות את הנקבלת מעבירת ההונאה ולהרשיעה על פי הודאתה בעבירת הפרת ההוראות. בפרט, עיינתי בעבודה שהגישה הנקבלת ובעבודה ה"אחות", של חברתה. מטרת העבודה, לפי סילבוס הקורס, הוא יישום תכנית הדרכה כחלק מתהליך סיעודי. בכך, נדרשים הסטודנטים לבחור מטופל/ת שזקוק/ה להדרכה, לבנות תכנית הדרכה ולבצעה, ולכתוב רפלקציה על תהליך ההדרכה לפי קריטריונים מפורטים. מקריאת העבודות ומהחומרים שהוצגו בפניי עולה כי עבודתה של הנקבלת התבססה על עבודה עצמאית שהנקבלת ביצעה במהלך הקורס. לאור כך איני סבור כי הייתה לנקבלת כוונת הונאה, כמשמעותה בתקנון.
5. כאמור, אין מחלוקת על כך שהנקבלת הדריכה וטיפלה במטופל שונה מהמטופלת בה טיפלה חברתה. ברור כי הפורמט של העבודה דומה מאוד (וכאמור, עמוד השער זהה), וכך גם חלק מהניסוחים. בשתי העבודות, למשל, נכתב כי החולה במצב רוח ירוד (שניהם חולים במחלת הסכרת). בדומה, בשתי העבודות, בחלק שענינו תכנית ההדרכה, מצוין במילים כמעט זהות כי "המטופל יבין את חשיבות השליטה על צריכת המזון" "בנוסף לשינוי בהרגלי התזונה". עם זאת, ניתן לראות מקריאת העבודות הבדלים מהותיים – שכן העבודות מתבססות על טיפול והדרכה בחולים אחרים, עם מאפיינים שונים.

כך למשל, בחלק הפרטים האישיים נכתב בעבודת הנקבלת כי היא עוסקת במטופל מבוגר שאינו מעשן, ועבודת חברתה במטופלת מעשנת בגיל העמידה. ברובריקת ההדגמות הנקבלת כותבת כי ביצעה רענון לגבי בדיקת סוכר והזרקת אינסולין; וחברתה בחרה לוותר על הדגמה כיוון שראתה שהמטופלת שלה התנסתה בכך בעבר. ברובריקת השגת יעדי ההדרכה הנקבלת מציינת את חשיבות עירוב בנו של המטופל בתהליכים; בעוד שבעבודת חברתה מצוין כי למטופלת נקבעו פגישות עם דיאטנית בקהילה. וכך הלאה.

6. הפורמט והניסוח, אם כן, דומים מאוד; אך קיימים הבדלים משמעותיים במהות העבודה. בנסיבות אלו, ובפרט בהתחשב באופי הייחודי של המטלה שאותה הגישה הנקבלת, אינני סבור שמנסיבות העבירה ניתן לומר "מעל לכל ספק סביר" שלנקבלת הייתה כוונת להונות (ראו ס' 57.5-57.4 לתקנון). למעלה מן הדרוש אציין, כאמור, שהקובלת התייחסה לעניין היסוד הנפשי ועבירת ההונאה כ"גבוליי".

ניתן היום, 11.11.2020, בהיעדר הצדדים. פסק הדין יפורסם ללא ציון שמה של הנקבלת.



ד"ר שי נ. לביא

ס' הממונה על המשמעת

החלטת סגן הממונה על המשמעת – גזר דין

1. בהמשך לדיון טיעונים לעונש שהתקיים בפניי ביום 3.12.2020 (באופן מקוון) הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמה לגבי גזירת עונשה של הנקבלת. על פי הסכמה זו גזר דינה של הנקבלת יהיה כדלקמן:

- א. פסילת הקורס נשוא הקובלנה.
- ב. הרחקה על תנאי מן האוניברסיטה של שני סמסטרים למשך שנתיים.

אני מקבל הסכמה זו ונותן לה תוקף של גזר דין. ניתן היום, 7.12.2020, בהיעדר הצדדים.



ד"ר שי נ. לביא

ס' הממונה על המשמעת